

६५५

गुणस्तरीय उच्च शिक्षा : हाम्रो प्रतिबद्धता
त्रिभुवन विश्वविद्यालय

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस
बागलुङको ५९ औं वार्षिकोत्सवमा प्रस्तुत

क्याम्पसको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

र

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०७८

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको ५९ औं वार्षिकोत्सव २०७८

क्याम्पसको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

544
-माघ २३, २०७८

प्रा.डा. दिनबहादुर थापा
अध्यक्ष, सञ्चालक समिति

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको ५९ औं वार्षिकोत्सव मूल समारोहमा उपस्थित क्याम्पसका क्याम्पस प्रमुख प्रा.डा. रामप्रसाद उपाध्यायज्यू, सञ्चालक समितिका सदस्यज्यूहरू, सहायक क्याम्पस प्रमुखज्यूहरू, विद्यार्थी कल्याण प्रमुखज्यू, पूर्व क्याम्पस प्रमुखज्यूहरू, विभागीय प्रमुख तथा कार्यक्रम संयोजकज्यूहरू, प्राध्यापक संघका सभापति, कर्मचारी संघका सभापति, प्राध्यापक तथा कर्मचारी, स्ववियु सभापति, क्याम्पसमा क्रियाशील विद्यार्थी संगठनका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, पत्रकार बन्धुहरू, विद्यार्थी भाइबहिनीहरू एवम् उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू !

पृष्ठभूमि

वि.सं. २०१९ भाद्र दुई गते स्थापना भएको धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङले स्थापना कालदेखि नै अनेकौं आरोह र अवरोहहरू पार गर्दै आजको यो अवस्थामा आएको हो । समुदायको पहलकदमीमा स्थापना भएको यस क्याम्पसलाई वि.सं. २०३० मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आङ्गिक क्याम्पसमा परिणत गरी मानविकी र कानून संकायका सीमित कार्यक्रमहरू मात्र सञ्चालनमा ल्याइयो । समुदायको आवश्यकता अनुसार नयाँनयाँ विषय र कार्यक्रमहरू थप गर्दै जानेक्रममा त्रिभुवन विश्वविद्यालयले थपिएका नयाँ कार्यक्रमहरूलाई आफ्नो नियमित कार्यक्रमअन्तर्गत समावेश गर्न नसकेपछि बाध्यताबस यो क्याम्पस पनि स्वायत्ततातर्फ जानुपर्ने परिस्थिति सिर्जना भयो । साथै यस क्याम्पसबाट उत्पादित जनशक्तिलाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा प्रतिस्पर्धि गराउन र समायानुकूल शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न स्वायत्ततासँगै गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (QAA) प्रमाण पत्र प्राप्त गर्नुपर्ने बाध्यता हाम्रा सामु आई पन्यो । यी परिस्थितिसँग जुध्दै अगाडि बढिरहेको अवस्थामा विश्वमहामारीको कारण क्याम्पसको ५९ औं वार्षिकोत्सव सभ्य र भव्य तरिकाले मनाउने योजना हुँदा हुँदै पनि आज यो बन्दकोठामा सीमित कार्यक्रमसहित मनाउनुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको हो ।

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसका सामु मुख्यत दुईवटा चुनौती रहेका छन् । एकातर्फ क्याम्पसलाई विकेन्द्रीकरण हुँदै स्वायत्ततालाई सफलता पूर्वक कार्यान्वयन गर्ने र अर्कातर्फ समग्र शैक्षिक, भौतिक तथा आर्थिक पक्षको विकास गरी विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन प्रमाणपत्र प्राप्त गरी निरन्तरता दिने चुनौती रहेका छन् । यिनै समस्याको समाधान खोज्ने सन्दर्भमा विकेन्द्रीकरण नियम, २०५५ को अधिकार प्रयोग गरी क्याम्पस प्रमुख प्रा.डा. रामप्रसाद उपाध्यायको अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय व्यवस्थापन समिति गठन गरियो । त्रिवि कार्यकारी परिषद्ले मिति २०७५ चैत्र २६ का दिन स्वीकृति पनि प्रदान गन्यो । तर यो विकेन्द्रीकरण नीतिले मात्रै क्याम्पसका नयाँ कार्यक्रम थप, जनशक्ति व्यवस्थापन, आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन लगायतका समस्याहरू समाधान हुन सकेनन् ।

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस त्रिविको आङ्गिक क्याम्पस भएर पनि व्यवस्थापन पक्षमा देखिएका केही नीतिगत समस्याका कारण २०७६ साल माघ १२ गते बसेको आम भेलाले क्याम्पसलाई स्वायत्ततामा लैजान त्रिविसँग अनुमति माग गर्ने निर्णय गन्यो । यही निर्णयअनुसार त्रिविबाट २०७६ फागुन ११ मा आएको अनुगमन टोलीको सिफारिसमा २०७६ चैत्र ५ को मितिमा त्रिवि कार्यकारी परिषद्ले धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसलाई स्वायत्ततामा लैजानका लागि स्वीकृति प्रदान गन्यो । स्वायत्तताको प्रक्रिया अगाडि बढ्दै जाँदा त्रिवि कार्यकारी परिषद् मिति २०७८/०५/१७ को बैठकबाट मेरै (प्रा.डा. दिनबहादुर थापाको) अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय सञ्चालक समिति स्वीकृत भएर आएको छ । अब क्याम्पस र सञ्चालन समितिका सामु अनेकौं सम्भावना र चुनौतीहरू पनि थपिएका छन् ।

क्याम्पसको आदर्श वाक्य, दूरदृष्टि, ध्येय, लक्ष्य र प्रतिबद्धता

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसले आफ्नो स्थापना कालदेखि नै विभिन्न किसिमका आरोह अवरोह पार गर्दै आजको यो अवस्थामा आइपुग्दा आफ्नो दूरगामी लक्ष्यअनुसार स्वायत्तता र गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायनको कार्यक्रमलाई एकैसाथ अगाडि बढाइ रहेको छ । यसै सन्दर्भमा निकट भविष्यमै गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन प्रमाणपत्र प्राप्त गरी गण्डकी प्रदेशको उच्च र प्रतिष्ठित शैक्षिक संस्थाका रूपमा आफूलाई स्थापित गराउन आफ्ना शैक्षिक कार्यक्रमलाई दृढतापूर्वक अघि बढाइरहेको छ । हाम्रो आदर्श वाक्य, दूरदृष्टि, ध्येय र लक्ष्य सम्बन्धी गतिविधिहरू यस प्रकार रहेका छन्:

क. आदर्श वाक्य (Motto)

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको मूलमन्त्र वा आदर्श वाक्य भनेको "गुणस्तरीय शिक्षा, हाम्रो प्रतिबद्धता (Quality Education-Our Commitment) हो । यसका लागि क्याम्पसले गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (Quality Assurance and Accreditation, QAA) प्रमाण पत्रको प्राप्ति र स्वायत्तताको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिनु रहेको छ ।

ख. दूर-दृष्टि (Vision)

सभ्य, सुसंस्कृत, समृद्ध तथा समतामूलक समाज निर्माण गर्न र राष्ट्र निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि सक्षम, प्रतिवद्ध र आत्मनिर्भर जनशक्ति उत्पादन गर्नु तथा सरोकारवालासँगको सहकार्य, समन्वय र सहभागितामा सहूलियत शुल्कमा उच्च गुणस्तरको शिक्षा प्रदान गर्नु यस क्याम्पसको दूर-दृष्टिरहेको छ ।

ग. ध्येय वा दूरगामी लक्ष्य (Mission)

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस आफैमा त्रिविको स्वायत्त आङ्गिक क्याम्पस हो । यस क्याम्पसमा सञ्चालन भइरहेका विभिन्न विषयका अध्ययन, अध्यापन र अनुसन्धान कार्यलाई निरन्तरता दिदै स्थानीय आवश्यकता अनुसार अन्य प्राविधिक र बजारमुखी विषयका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु, स्वायत्तताको अधिकारलाई अधिकतम उपयोग गर्दै प्राज्ञिक स्वायत्तताको प्राप्ति गर्नु र विश्वविद्यालय सञ्चालनका पूर्वाधारहरू विकास गर्नु यस क्याम्पसको दूरगामी लक्ष्य हो ।

घ. लक्ष्य वा उद्देश्य (Goals)

कुनै पनि शैक्षिक संस्थाका मूल उद्देश्य भनेकै बजारले माग गरेको र विश्वको शैक्षिक स्तरसँग प्रतिस्पर्धा गर्नसक्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्नु रहेको हुन्छ । यस क्याम्पसका प्रमुख लक्ष्य वा उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय बजारले माग गरे बमोजिमको दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने,
- क्याम्पसमा विभिन्न स्रोतबाट आर्थिक र भौतिक सुविधाहरू जुटाउने,
- स्थानीय जनसमुदायलाई उच्च शिक्षाको महत्त्व बुझाउने,
- क्याम्पसले आफ्नो आमदानी र खर्चलाई नियमित, पारदर्शी, मितव्ययी र जवाफदेही बनाउने,
- विद्यार्थीको अनुपातमा कक्षाभार अनुसार शिक्षक कर्मचारीको दरवन्दी कायम गर्ने,
- क्याम्पसमा पूर्णकालीन जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने,
- क्याम्पसमा सरोकारवाला सबैलाई सामुहिक जिम्मेवारी र कर्तव्यबोध गराउने,
- शिक्षक तथा कर्मचारीको पेशागत विकासको सुनिश्चितता गर्ने,
- यस क्षेत्रमा सञ्चालित क्याम्पस तथा अन्य शैक्षिक संस्थाहरूलाई संगठित रूपले प्राज्ञिक नेतृत्व गर्नसक्ने शैक्षिक केन्द्रका रूपमा यस क्याम्पसलाई विकास गर्ने,
- महिला, दलित, सिमान्तकृत जनजाति, फरक क्षेमता भएका, गरिब, निमुखा तथा वञ्चितकरणमा परेका विद्यार्थीहरूको भर्ना दरमा वृद्धि गर्ने,
- समग्र विद्यार्थीको भर्ना दर र उत्तीर्ण प्रतिशत बढाउने तथा बिचैमा कक्षा छोड्ने सङ्ख्यालाई न्यूनीकरण गर्ने,
- क्याम्पसलाई प्राज्ञिक तथा अनुसन्धानमूलक केन्द्रका रूपमा विकास गर्ने,
- सक्षम एवम् प्रभावकारी रूपमा प्रशासनिक सेवा उपलब्ध गराउने,
- क्याम्पस र समुदायबीचको सुसम्बन्धलाई मजबुत पार्ने,
- क्याम्पसका हरेक गतिविधिमा प्रविधिको उपयोग गरी क्याम्पसलाई प्रविधि मैत्री बनाउने,
- विद्यार्थी केन्द्रित सिकाइ सहजीकरण तथा अनुसन्धानमुखी लेखन कार्यको वातावरण सिर्जना गर्ने ।

ङ. हाम्रो प्रतिबद्धता

- गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (QAA) प्राप्ति र स्वायत्तता कार्यान्वयनमा प्रतिवद्ध रहनु,
- क्याम्पसको वस्तुगत विवरण, स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन र दीर्घकालीन गुरुयोजना निर्माण र नवीकरण गर्दै जाने,
- क्याम्पससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरू: प्रोस्पेक्टस, बुलेटिन, अनुसन्धान प्रतिवेदन, विद्यार्थीको नतिजा, दैनिक सूचना, पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री, विद्यार्थीको अभिलेख, शिक्षक कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण आदि क्याम्पस वेबसाइटमार्फत सार्वजनिक गर्दै जाने,
- शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूको सेवासर्त (TOR) आचारसंहिता निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने,
- क्याम्पसको प्रगतिमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक र शिक्षाप्रेमी (बुद्धिजीवी
- समाजसेवी, उद्योगपति, व्यापारी, चन्ददातामध्ये) हरूलाई वार्षिक रूपमा छात्रवृत्ति, पदक, पुरस्कार र सम्मानको व्यवस्था मिलाउने ।

क्याम्पसको सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको विश्लेषण

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको बृहत्तर विकासका लागि स्वायत्तताको प्राप्तिसँगै सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार प्रयोग गरी आवश्यकता अनुसारका समितिहरू बनाउने, शिक्षण, अनुसन्धान, विकास, विस्तार र सुदृढीकरणसँग सम्बन्धित आवश्यक नीतिनियमहरू निर्माण गर्ने, दीर्घकालीन योजना बनाउने, क्याम्पसको आन्तरिक तथा बाह्य आर्थिक स्रोत जुटाउने लगायतका कामहरू भइरहेका छन् । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चिता प्रत्यायन (QAA) प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने प्रक्रियालाई अन्तिम चरणमा पुऱ्याइएको छ । क्याम्पसको सम्भावना र चुनौतीका बारेमा क्याम्पसका शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक र बुद्धिजीवीहरूसँगको आवश्यक छलफलबाट प्राप्त सुझावहरूलाई समेटी तयार गरिएको क्याम्पसको रणनीतिक योजना र वार्षिक कार्ययोजना (Strategic Plan & Annual Plan) विश्वविद्यालय

अनुदान आयोगमा पेश गरिएको छ । यसै सन्दर्भमा क्याम्पसका सबल पक्ष, दुर्बल पक्ष, अवसर, चुनौतीहरू, भावी योजना तथा कार्यक्रमहरू आदि विषयलाई समेटी क्याम्पसको वस्तुगत विवरण तथा लगानी, सञ्चालन प्रक्रिया र उपलब्धिलाई समेटी स्व-मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशनको तयारी गरिएको छ । समग्रमा क्याम्पसका सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

क. क्याम्पसका सबल पक्षहरू

- अध्ययन अध्यापनका लागि सुविधा सम्पन्न भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माणाधीन चरणमा रहेको,
- विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा क्रमश विस्तार हुँदै गइरहेको र सर्वसुलभ शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर रहेको,
- शान्त, स्वच्छ र प्राज्ञिक वातावरण, पर्याप्त खेल मैदान र युरोगार्डसहितको खानेपानीको सुविधा भएको,
- सुविधासम्पन्न पुस्तकालय, अत्याधुनिक विज्ञान प्रयोगशाला, मल्टिमेडिया, इन्टरनेट र कम्प्युटर ल्याबको सुविधा रहेको,
- योग्य तथा अनुभवी विषयगत विशेषज्ञता हासिल गरेका शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था भएको,
- साविक धवलागिरि अञ्चलमा स्नातकतर्फ विज्ञान र बिबिएका विषयहरू तथा स्नातकोत्तर तहमा नेपाली, नेपाली शिक्षा, पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन, समाजशास्त्र मानवशास्त्र र एमबिएसका विषयहरू पढनपाठनको विकल्प रहित सुविधा भएको,
- क्याम्पस हाताभित्र चमेनागृह, बगैँचा र खेलकूद मैदानको व्यवस्था भएको,
- विभिन्न प्रकारका भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माणका लागि पर्याप्त मात्रामा जग्गाको व्यवस्था भएको,
- त्रिविका नियमित कार्यक्रममा २० प्रतिशत र अन्यमा तोकिए बमोजिमका जेहेन्दार तथा निःशुल्क वृत्तिको सुविधा भएको,
- सबैका लागि पहुँचका दृष्टिले भौगोलिक रूपमा सुगम स्थानमा क्याम्पस रहेको,
- क्याम्पसको आन्तरिक स्रोतहरूबाट पनि प्रयाप्त मात्रामा आय आर्जन गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी तथा अविभावकका बीचमा सुमधुर सम्बन्ध कायम रहेको,
- क्याम्पसका हरेक निर्णयहरू पारदर्शी र सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट हुने गरेको,
- सबै कक्षा कोठामा सेतो पाटी र केही कक्षा कोठामा विद्युतीय प्रविधिको सुविधा भएको,
- शिक्षण कार्यमा शैक्षणिक कार्ययोजना निर्माण गर्ने, प्रविधिको उपयोग गरी शिक्षण क्रियाकलाप गर्ने र विद्यार्थीको नियमित आन्तरिक परीक्षा लिने व्यवस्था भएको,
- क्याम्पसको आफ्नै जग्गा र भवनमा शिक्षक, कर्मचारी, छात्र र छात्राको आवास सुविधा रहेको ।

ख. क्याम्पसका कमजोर पक्ष

- आधुनिक प्रविधिमाफत अध्ययन अध्यापन गराउनका लागि उपयुक्त कक्षाकोठाहरूको व्यवस्था हुन नसकेको,
- परिवर्तित पाठ्यक्रम अनुसार पर्याप्त मात्रामा शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था हुन नसकेको,
- पुस्तकालयमा रहेका पाठ्यपुस्तक, सन्दर्भपुस्तक र समसामयिक पुस्तकहरू खोज्नका लागि क्याटलगको व्यवस्था नभएको,
- क्याम्पसको हाताभित्र चौतर्फी घेराबार र अनधीकृत व्यक्तिको प्रवेशमा रोक लगाउन नसकिएको,
- विद्यार्थी अनुपातमा आवश्यक संख्यामा खेलकूदका सामग्रीहरू र आधुनिक पाठ्य सामग्रीको सुविधा नभएको,
- विद्यार्थीको भर्ना दरमा कमी, बीचमा कक्षा छोड्ने सङ्ख्या बढी र नियमित परीक्षा दिएर तहपार गर्ने विद्यार्थीको संख्या न्युन रहेको,
- क्याम्पसको पूर्णकालीन जनशक्ति मानविकी संकायतर्फ रहेको र विद्यार्थीको चाप विज्ञान प्रविधि संस्थान तथा व्यवस्थापन संकायतर्फ रहेको,
- क्याम्पसको आन्तरिक स्रोतलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्न नसकिएको,
- अधिकांश शिक्षकलाई अनुसन्धानात्मक कार्य र प्राज्ञिक लेखनमा उत्प्रेरित गराउन नसकिएको,
- आन्तरिक स्रोतबाट व्ययभार बहन गरी सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रम, अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन र मर्मतसम्भारमा आवश्यक बजेटको अभाव रहेको,
- विज्ञान सङ्कायतर्फ प्रयोगशालामा रहेका सबै उपकरणहरूको पूर्ण प्रयोगमा ल्याउन नसकिएको,
- वि.स. २०७२ सालको भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएका भवन र कक्षाकोठाको मर्मत संभार हुन नसकेका,
- व्यवस्थित किसिमको चमेनागृह, बगैँचा तथा खेलकूद विभागको व्यवस्था भइ नसकेको,
- शिक्षक कर्मचारीलाई समय सापेक्षरूपमा विषयगत क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न नसकिएको,
- सबै कक्षा कोठामा विद्युतीय प्रविधि (इन्टरनेट, मल्टिमेडिया) को सुविधा पुऱ्याउन नसकिएको,
- समयको मागअनुसार सबै शिक्षक र कर्मचारीलाई प्रविधिमैत्री बनाउन नसकिएको,
- आवश्यकता अनुसार शिक्षक, कर्मचारी, छात्र र छात्राका लागि आवासको सुविधा दिन नसकिएको,
- यस क्षेत्रमा त्रिविको एक मात्र आङ्गिक क्याम्पसले अन्य क्याम्पस तथा विद्यालयमा प्राज्ञिक नेतृत्व, समन्वय र सम्पर्क गर्न नसकेको,
- आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूमा गुणस्तरीय र सर्वसुलभ शिक्षा दिनका लागि भरपर्दो आर्थिक स्रोतको खोजी (सरकारी अनुदान, समुदायको लगानी वा वैयक्तिक चन्दा) गर्न नसक्नु,

- मध्य पहाडी राजमार्गले क्याम्पसको तल्लो हातलाई प्रभाव पारेको हुँदा शिक्षक, कर्मचारी, छात्र र छात्रा आवास एकै ठाउँमा साघुरो भएको

ग. क्याम्पसका अवसरहरू

- धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसले निःशुल्क, सर्वसुलभ र गुणस्तरीय शिक्षा दिनसक्ने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसलाई शैक्षिक क्षेत्रको तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्नसकिने,
- क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर सुधारले यस क्षेत्रको रोजगारी र अन्य अवसरका सम्भावनाहरूमा वृद्धि भएको,
- धवलागिरि क्याम्पसले यस क्षेत्रको शैक्षिक नेतृत्व लिनसक्ने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसलाई पाठ्यसागत्री र शैक्षिक जनशक्तिको स्रोत केन्द्र बनाउन सककिने,
- क्याम्पसलाई धवलागिरि क्षेत्रको शैक्षिक अनुसन्धान केन्द्र बनाउन सकिने सम्भावना रहेको,
- स्वायत्तताको प्राप्तिसँगै क्याम्पसलाई स्वायत्त विश्वविद्यालय बनाउन सकिने सम्भावना रहेको,
- विद्यार्थी र समुदायको मागअनुसार हाल सञ्चालन भइरहेका बाहेक अन्य नयाँनयाँ विषयमा कक्षाहरू सञ्चालन गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको आफ्नै जग्गा र भवनमा १० परिवार क्षमताको शिक्षक कर्मचारी आवास, ३० क्षमताको पुरुष छात्रावास र ८० क्षमताको महिला छात्रावासको सुविधा रहेको,
- क्याम्पसमा दक्ष तथा अनुभवी प्राध्यापकहरू भएकाले अनुसन्धानमुखी धेरै कार्यहरू गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको आफ्नो जग्गामा व्यापारिक प्रयोजनका लागि सटरहरू निर्माण गरी आन्तरिक आम्दानीलाई बढाउन सकिने सम्भावना रहेको,
- धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसलाई मानित विश्वविद्यालय (Deem University) का रूपमा स्थापित गर्नसक्ने सम्भावना रहेको,
- स्थानीय निकायहरू तथा विभिन्न व्यापारिक तथा सामाजिक संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी क्याम्पसको विकासमा यथेष्ट मात्रामा सहयोग लिनसकिने सम्भावना रहेको,
- स्थानीय तहसँग समन्वय गरी स्थानीय योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति उपलब्ध गराउन सक्ने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको तल्लो हातामा रहेको आवास क्षेत्रलाई समुदाय र स्थानीय सरकारको सहयोगमा अन्यत्र स्थानान्तरण गरी उक्त स्थानमा नयाँ प्राविधिक धारका बजारमुखी शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- बागलुङ नगरपालिका वडा नं. १ अन्तर्गत पर्ने क्याम्पसको तल्लो हाललाई मध्यपहाडी राजमार्गले अतिक्रमण गरेको हुँदा उक्त जग्गाको क्षतिपूर्ति स्वरूप यससँग सीमाना जोडिएको रामरेखा सामुदायिक वनको स्वामित्वमा रहेको दधिबारी वनक्षेत्रलाई क्याम्पसको स्वामित्वमा ल्याउनसकेको खण्डमा क्याम्पसको क्षेत्र विस्तार तथा आयआर्जनको स्रोत बढाउन सकिने सम्भावना रहेको छ ।

घ. क्याम्पसका चुनौतीहरू

- नियमित पठनपाठनमा विषयगत पूर्णकालीन जनशक्तिको व्यवस्थापनमा समस्या,
- क्याम्पसमा प्राध्यापनरत शिक्षकहरूलाई फेरिएको पाठ्यक्रमअनुसार सेवाकालीन तालिमको व्यवस्था नहुनु,
- क्याम्पसको शैक्षिक जनशक्ति सरुवा तथा निवृत्त भई घट्दै जानु तर रिक्त रहेका दरबन्दीमा शिक्षक आपूर्ति नहुनु,
- शिक्षाशास्त्र सङ्काय, व्यवस्थापन सङ्काय र विज्ञान संस्थानअन्तर्गतका विषयमा त्रिविले कक्षा सञ्चालन गर्ने अनुमती दिए पनि विषयगत दरबन्दी उपलब्ध नगराउनु,
- सीमित र परम्परित जनशक्तिबाट मात्र शैक्षिक तथा प्रशासनिक कार्य सम्पादन गर्नुपरेकाले क्याम्पसलाई प्रविधिमैत्री बनाउन नसक्नु,
- जनशक्तिको अनुपातमा शैक्षिक कार्यक्रमहरू अधिक रहेका,
- कक्षा कोठा र प्रशासनिक कार्यकक्षहरू अपुग हुनु,
- सञ्चालनमा आएका विषयको अनुपातमा कक्षाकोठा र जनशक्तिको कमीका कारण पठनपाठनलाई बिहानी, दिवा र सन्ध्याकालीन कक्षा सञ्चालनमा ल्याउनु परेको,
- आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालित कार्यक्रमलाई त्रिविले नियमित कार्यक्रमअन्तर्गत नराख्दा कार्यक्रम सञ्चालनमा समस्या पैदा हुनु,
- पूर्णकालीन शिक्षक मानविकी र शिक्षाशास्त्र सङ्कायतर्फ हुनु तर विद्यार्थीको चाप विज्ञान, व्यवस्थापन र अन्य नयाँ विषयतर्फ आकर्षित हुनु,
- नजिकमा एउटै प्रकृतिका नयाँनयाँ क्याम्पसहरू थपिदै जाँदा विद्यार्थीको चाप घट्दै जानु,
- टाढाबाट आउने सबै विद्यार्थी, कर्मचारी र शिक्षकका लागि आवासगृहको अभाव रहनु,
- स्थायी र अनुभवी शिक्षक सरुवा भएर सुगम क्याम्पसतर्फ लाग्नु तर रिक्त दरबन्दीमा नयाँ नियुक्तिको अनुमति नपाउनु,

- आधुनिक सूचना प्रविधिलाई पठनपाठनमा पूर्ण सदुपयोग गर्न नसक्नु,
- भौतिक पूर्वाधारक र कक्षाकोठाको अभावमा बिहान, दिवा र रात्रि तीन सिफ्टमा कार्यक्रम सञ्चालन गुर्नपर्दा खर्चको व्ययभार थपिनु,
- पठनपाठनसँगै आन्तरिक मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउन नसक्नु,
- विश्वविद्यालय जस्तै यो क्याम्पस पनि राजनैतिक प्रभावबाट मुक्त हुन नसक्नु,
- शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीलाई सक्षमताका आधारमा पुरस्कार र कमाजोरीमा दण्डको व्यवस्था गर्न नसक्नु,
- स्नातकोत्तर तहका सबै कार्यक्रम सेमेष्टर प्रणालीमा ल्याइएको हुनाले सेमेष्टर प्रणालीको आधुनिक सिकाइ सहजीकरणका लागि आवश्यक पर्ने ई-लाइब्रेरी, सेमिनार, ट्रेनिंग, कक्षाकोठा, पूर्णकालीन जनशक्ति र विद्यार्थीहरूको नियमित हाजिरी जस्ता आवश्यकिय पक्षको प्रबन्ध मिलाउने समस्या रहेको,
- न्यूनतम शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न समस्या रहेको,
- समयको माग तथा प्रतिस्पर्धी बजारको मागअनुसारको शैक्षिक जनशक्ति उत्पादन गर्ने कार्यमा समस्या रहेको,
- विभिन्न समस्याले गर्दा विद्यार्थीको भर्ना सङ्ख्या कमी हुनु र अध्ययन पूरा नगरी बीचमा कक्षा छोड्ने विद्यार्थी सङ्ख्या बढ्दै जानु,
- आधुनिक प्रविधियुक्त र नवीनतम शिक्षण विधिलाई अवलम्बन गर्न नसकिएको,
- अधिकांश शिक्षकहरूलाई अनुसन्धानात्मक कार्यमा अग्रसर गराउन नसकिएको,
- गुणस्तर सुनिश्चतता प्रत्यायन (QAA) प्रमाणपत्र प्राप्ति र निरन्तरतामा चुनौती रहेको ।

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

क्याम्पसले तय गरेको गुणस्तरीय शिक्षा : हाम्रो प्रतिवद्धताको आदर्शव वाक्यलाई सार्थक बनाउनका लागि क्याम्पस सञ्चालक समितिका तर्फबाट निम्न कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएको छ :

- क्याम्पसले तयार गरेको वस्तुगत विवरण तथा स्व-मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका आधारमा अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन विकासका योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- विगतका वर्षहरूमा क्याम्पसको आय स्रोत आन्तरिक रूपमा कुल बजेटको २५ प्रतिशतभन्दा कम रहेकामा क्याम्पसको आन्तरिक आय स्रोतमा वृद्धि गरी ३० प्रतिशत पुऱ्याउने,
- क्याम्पसले २०७० सालमा वेवसाइटको प्रबन्ध मिलाए पनि हालसम्म प्रभावकारी रूपमा प्रयोगमा नआएको हुँदा यसै वर्षबाट क्याम्पसका सम्पूर्ण गतिविधिहरू (प्रोस्पेक्टस, बुलेटिन, अनुसन्धान प्रतिवेदन, विद्यार्थीको नतिजा, दैनिक सूचना, पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री, विद्यार्थीको अभिलेख, शिक्षक कर्मचारीको बायोडेटा लगायतका महत्वपूर्ण जानकारीहरू) क्याम्पस वेवसाइटमार्फत पनि सार्वजनिक गर्ने,
- क्याम्पसलाई आवश्यक पर्ने सबै स्टेन्डरी (कलम, रजिस्टर, भौचर लगायत) तथा पाठ्यसामग्री क्याम्पसको लोगो राखी आफैले तयार गर्ने,
- संकाय र संस्थानगत रूपमा विषयगत पूर्णकालीन जनशक्तिको व्यवस्थापन मिलाउने प्रक्रिया अगाडि बढाउने,
- शैक्षिक सत्र सुरु हुनु अगावै क्याम्पस प्रशासनले वार्षिक क्यालेन्डर तयार गर्ने र सोही आधारमा शिक्षकले शैक्षणिक कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- हरेक विभाग र विषयको सह र अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- तोकिएको समयमा प्रवेश परीक्षा, भर्ना, नियमित पठनपाठन र आन्तरिक परीक्षाको समेत व्यवस्था गर्ने,
- आन्तरिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषण गरी वैयक्तिक भिन्नताका आधारमा पृष्ठपोषण र कक्षा सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षण कार्य र प्रशासनिक कार्यदक्षतामा सुधार गर्न क्याम्पसलाई प्रविधिमैत्री बनाउने,
- विद्युतीय उपकरण (सफ्टवेयर) जडान गरी क्याम्पसको अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने र दैनिक कार्य सम्पादनलाई सहज बनाउने,
- सम्भव भएसम्म सम्बन्धित विद्यार्थी र अभिभावकको उपस्थितिमा विषयगत र संकायगत वार्षिक परीक्षाको समीक्षा गर्ने,
- क्याम्पसले आर्थिक वर्षको सुरुमा आफ्नो वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसहितको कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- क्याम्पसको हरेक वार्षिकोत्सवमा क्याम्पसका आर्थिक, शैक्षिक र भौतिक प्रगतिको प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने,
- क्याम्पसको वार्षिकोत्सवमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थी, चन्द्रदाता र स्मृतिकोषका संस्थापकहरूलाई पुरस्कृत गर्ने परम्पराको विकास गर्ने,
- हरेक सङ्काय तथा संस्थानका तर्फबाट कुल पाठ्यभार, विद्यार्थी सङ्ख्या, क्याम्पसमा उपस्थिति (साप्ताहिक ४२ घण्टा), अनुसन्धानमूलक कार्य र विद्यार्थीको औसत उत्तीर्ण प्रतिशतका आधारमा हरेक वर्ष एकएक जना शिक्षकलाई पुरस्कृत गर्ने,
- दिइएको कार्य विवरण तथा सेवासर्त (Job Description and TOR) का आधारमा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई तहगत रूपमा एकएक जनालाई पुरस्कृत गर्ने,
- विद्यार्थीको नियमित हाजिरी, अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको अभिलेखीकरण र आन्तरिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषण गरी उत्कृष्टताका आधारमा नियमअनुसारको निःशुल्क तथा जेहेन्दार छात्रावृत्ति वितरण गर्ने,

- क्याम्पसको अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन एकाइलाई प्रभावकारी बनाउने र प्राज्ञिक लेखन, लघुशोधकार्य, पत्रपत्रिका प्रकाशन, अभिमुखीकरण गोष्ठी सञ्चालन आदि प्राज्ञिक कार्यहरू यसै एकाइमार्फत गर्ने/गराउने,
- क्याम्पसमा विशुद्ध प्राज्ञिक वातावरण सिर्जना गर्न कुनै पनि बाह्य हस्तक्षेपबाट मुक्त राख्ने,
- क्याम्पसका हरेक पूर्वाधार निर्माणमा थप जनसहभागिता जुटाउन पहल गर्ने,
- समुदाय र स्थानीय सरकारको लगानीमा शिक्षक, कर्मचारी आवास र विद्यार्थी छात्रावासको दीर्घकालीन व्यवस्था गर्न क्याम्पसको हातबाहिर जग्गा र आवासको व्यवस्था गर्न पहल गर्ने,
- नयाँ व्यापारिक भवन, पुरुष छात्रावास, नयाँ बि.बि.ए. शिक्षण भवन, शिक्षाशास्त्र संकाय भवन, नयाँ प्रशासनिक भवन र शिक्षककर्मचारी आवास निर्माणका लागि आन्तरिक तथा बाह्य आर्थिक स्रोतको खोजी गर्ने,
- खानेपानी बोरिड योजना, इ-लाइब्रेरी व्यवस्थापन तथा फिनिशिसिड, खेल मैदान मर्मत र कभर्डहल निर्माण आदि योजना सम्पन्न गर्ने,
- विज्ञान भवन अगाडि बोटानिकल गार्डेन निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने,
- क्याम्पसलाई आवश्यक पर्ने कुनै पनि जनशक्ति आंशिक, ज्यालादारी, करार वा कुनै नियुक्ति गर्दा त्रिवि सेवाआयोगको नियुक्ति सम्बन्धी प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने,
- आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालित विषयको शुल्क लागत साभेदारी (Cost Sharing) र लागत तथा लाभ (Cost and benefit) को सिद्धान्तको आधारमा निर्धारण गर्ने,
- सवारी साधन खरिदमा आर्थिक स्रोत जुटाउने,
- हरेक विभागमा प्रविधि, पुस्तकालय, भौतिक उपकरण लगायतको सुविधा व्यवस्था गरी विभागलाई जवाफदेही बनाउने,
- हरेक विभागहरूले विषय विशेषज्ञहरूको विषयगत अभिमुखीकरण गोष्ठी तथा तालिमहरू सञ्चालन गर्ने,
- करिब २५ प्रतिशत विद्यार्थी बिचैमा कक्षा छोड्ने समस्या रहेकामा त्यसको कारण पत्ता लगाइ निराकरणका उपायहरू खोजी गर्ने,
- स्नातक तहको शिक्षाशास्त्र र व्यवस्थापन संकायको नतिजा बढाउन विशेष पहल गर्ने र समग्रमा ४० प्रतिशतभन्दा माथि औसत नतिजा ल्याउने प्रबन्ध मिलाउने,
- वार्षिक औषतमा ३५ प्रतिशतभन्दा कम नतिजा ल्याउने विद्यार्थी, शिक्षक, विषय र विभागको वस्तुगत विवरण तयार गरी निराकरणको उपयसहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- पूर्णकालीन शिक्षकले दैनिक कम्तीमा २५ जना विद्यार्थीलाई औषतमा पढाउनु पर्ने र आफ्नो विषयमा ३५ प्रतिशतलाई उत्तीर्ण गराउनुपर्ने नीतिगत व्यवस्था गर्ने,
- धवलागिरि क्षेत्रका अन्य क्याम्पस र विद्यालयहरूसँग सम्पर्क, समन्वय र प्राज्ञिक नेतृत्व गर्दै विद्यार्थी भर्नाको स्रोत वृद्धि गर्ने,
- आगामी २०७९ सालको क्याम्पस वार्षिकोत्सव वर्षलाई क्याम्पसको हीरक जयन्ती वर्षका रूपमा विशेष कार्यक्रमसहित मनाउने,
- चन्दा, स्मृतिकोष, सहयोग, आन्तरिक शुल्क आदि विविध स्रोतबाट ५० लाखसम्मको अक्षय कोष खडा गर्ने,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायसँग सम्पर्क गरी आर्थिक तथा प्राविधिकहरू सहयोग लिने,
- क्याम्पसको दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७९/०८४) निर्माण गर्ने,
- शैक्षिक तथा प्रशासनिक कार्यलाई चुस्त, दुरुस्त, जवाफदेही र पाददर्शी बनाउन क्याम्पस प्रशासन, मौजुदा विभाग, शाखा, एकाइ र उपसमितिहरूलाई सक्रिय र क्रियाशील बनाउने ।

अन्त्यमा आजका प्रमुख अतिथिज्यू, सञ्चालक समितिका सदस्यज्यूहरू र सम्पूर्ण क्याम्पस परिवारलाई यो विषम परिस्थितिमा धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस बागलुङको ५९ औं वार्षिकोत्सवमा उत्साहपूर्वक भाग लिएर सभ्य र भव्य तरिकाबाट सम्पन्न गराउन विभिन्न पक्षबाट भूमिका निर्वाह गर्नुभएकामा यहाँहरू सबैप्रति हार्दिक आभार तथा धन्यवाद प्रकट गर्दछु । क्याम्पसको आगामी ६० औं शुभ हीरक जयन्ती विशेष, व्यापक, सभ्य र भव्य तरिकाले मनाउने प्रतिबद्धता जनाउँदै क्याम्पसको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामनासहित यो नीति तथा कार्यक्रमका सम्बन्धमा यहाँहरूको रचनात्मक सुभावका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु । धन्यवाद !

